

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Кафедра теорії та історії держави і права

Юридичний факультет

Лекторка - к.ю.н., доц. Качур В.О.

Семестр - 2

Освітньо-науковий ступінь - PhD доктор філософії

Кількість кредитів ЄКТС - 5

Форма контролю - Залік

Аудиторні години - 60

Загальний опис дисципліни

Дисципліна забезпечує вироблення в аспірантів таких компетенцій, як: здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, включаючи міждисциплінарні галузі; здатність планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку; володіння культурою наукового дослідження у правовій галузі, включаючи використання найновіших інформаційно-комунікативних технологій; готовність організувати роботу дослідницького та (або) педагогічного колективу у сфері права; готовність до викладацької діяльності з освітніх програм вищої освіти; здатність до самостійної постановки і вирішення складних теоретичних і прикладних завдань в теоретичній сфері науки; вільне володіння суміжними розділами юридичної науки, вміння орієнтуватися в різних методологічних підходах; здатність застосовувати поглиблені знання в обраній галузі із врахуванням принципів сучасного наукового дослідження.

Мета – поглибити знання аспірантів про загальнотеоретичні шляхи і форми історичної еволюції держави та її окремих інститутів, про генетичний взаємозв'язок між процесами видозміни держави та еволюціонування права, про загальні та специфічні закономірності цих процесів у різні історичні епохи у різному культурно-географічному середовищі; знання конкретного фактологічного матеріалу, що дозволяє виявити загальні та специфічні закономірності генези та розвитку зарубіжних держав та їх правових систем; уявлення про неподільність історичного процесу, про його синтетичний та всезагальний характер у взаємозв'язку з іншими проявами соціально-історичного процесу: політикою, економікою, культурою, релігією тощо.

Завдання – пізнати головні закономірності історичного розвитку державно-правових явищ; сформулювати в аспірантів уявлення про принципи історизму та методології історико-правового аналізу; зміцнити навички історичного тлумачення норм нормативного матеріалу; поглибити уявлення про категоріально-понятійний апарат, що використовується історико-правовою наукою; сприяти розвитку юридичного мислення аспірантів, формуванню правосвідомості із врахуванням історичних особливостей національних правових культур світу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен

знати:

- головні поняття, терміни та категорії історії держави і права, конкретний історичний матеріал, що міститься в документальних джерелах, головні методологічні основи його вивчення та прийоми роботи з ним (ПРН 1);
- головні фактори, що визначають розвиток держави і права, взаємозв'язок державно-правових явищ з економікою, ідеологією, релігією тощо (ПРН 3);
- сучасні інформаційні та комунікаційні технології для обробки і аналізу результатів історико-правових досліджень та їх представлення (ПРН 4);

– об'єктивні закономірності розвитку суспільства, що призводять до появи державних утворень та їх правових систем (ПРН 6);

уміти:

– застосовувати методологію історико-правових досліджень для ідентифікації наукових гіпотез та використання у власних наукових дослідженнях та у викладацькій діяльності (ПРН 1);

– вільно представляти результати власних наукових досліджень державною та іноземною мовами, презентувати їх у міжнародних наукових виданнях і наукометричних базах (ПРН 2);

– проводити системні наукові дослідження за освітніми траєкторіями: теорія та історія держави і права, історія політичних і правових учень на принципах академічної культури і доброчесності (ПРН 3);

– оцінювати допустимість історик-правових фактів для доведення власної точки зору на сутність і зміст правових явищ і феноменів (ПРН 10).

Теми лекцій

Тема 1. Проблеми методології історії держави і права та її хронологічних меж.

Тема 2. Проблеми співвідношення держави і права.

Тема 3. Правові культури поза Заходом та системи західного права.

Тема 4. Різноманіття державних систем.

Тема 5. Плюралізм правових систем Європи.

Тема 6. Шляхи міграції французького права.

Тема 7. Шляхи міграції англійського права.

Тема 8. Проблеми юридичного плюралізму.

Тема 9. Республіка та позитивне право.

Тема 10. Проблеми розуміння рівності.

Теми занять

(практичних, семінарських)

Тема 1. Проблеми методології історії держави і права та її хронологічних меж.

Тема 2. Проблеми співвідношення держави і права.

Тема 3. Правові культури поза Заходом та системи західного права.

Тема 4. Різноманіття державних систем.

Тема 5. Плюралізм правових систем Європи.

Тема 6. Шляхи міграції французького права.

Тема 7. Шляхи міграції англійського права.

Тема 8. Проблеми юридичного плюралізму.

Тема 9. Республіка та позитивне право.

Тема 10. Проблеми розуміння рівності.

Список рекомендованої літератури

Базова

1. Галанза П. Н. История государства и права зарубежных стран: Рабовладельческое и феодальное государство и право. – М.: Юридическая литература, 1980.

2. Графский В.Г. Всеобщая история права и государства: Учебник для вузов. – М.: Изд-во НОРМА (Издат. группа НОРМА-ИНФРА. М), 2001.

3. Жалменова О.П. История государства и права зарубежных стран. Средние века. – Тамбов, 1996.

4. История государства и права зарубежных стран / Батыр К. И. Галанза П.Н., Громаков Б.С. – М.: Юридическая литература, 1980.

5. История государства и права зарубежных стран / Под ред. проф. П.Н.Галанзы). – М.: Юридическая литература, 1963.

6. История государства и права новейшего времени (Чехословакия, Болгария, Польша, Румыния). Учебн. пособие для студентов ВЮЗИ / Под ред. доц. Г.С. Калинина. – М.:1955.
7. Ливанцев К.Е. История буржуазного государства и права. – Л.,1988.
8. Ливанцев К.Е. История государства и права феодальной Польши XIII- XIV вв. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1951.
9. Рабовладельческое и феодальное государство и право стран Азии и Африки/ Под ред. А.Й.Рогожина и М.М.Страхова – Харків, 1988.
10. Селезнев Н. А. Всеобщая история государства и права (феодальное государство и право Англии). – М.: Издательство Московского университета, 1963.
11. Страхов М.М. Історія держави і права зарубіжних країн. – Харків, 1999.
12. Страхов Н.Н. Государство и право феодальной Англии. – Харьков, 1969.
13. Тишик Б.Й. Історія держави і права Німеччини (1918-1945). – Л., 1973.
14. Тишик Б.Й. Історія держави і права країн Стародавнього Сходу. – Львів, 2004.
15. Федоров К.Г. Історія держави і права зарубіжних країн. – К., 1994.
16. Черниловский З. М. Всеобщая история государства и права. – М.: ВЮЗИ, 1970.

Допоміжна

1. Авдиев В.И. История Древнего Востока. – М.: Гос. изд-во полит. лит-ры, 1948.
2. Аннерс Э. История европейского права (пер. со швед.) / Ин-т Европы. – М.: Наука, 1994.
3. Ардан Ф. Франция: государственная система.- М., 1994.
4. Бардах Ю., Леснодорский Б., Пиетрчак М. История государства и права Польши. – М.: Изд-во “Юридическая литература”, 1980.
5. Бельсон Я.М., Ливанцев К.Е. История государства и права США.-Л.,1982.
6. Берман Г.Дж. Западная традиция права: эпоха формирования / Пер. с англ. – 2-е изд. – М.: Изд-во МГУ: Издательская группа ИНФРА М – Норма, 1998.
7. Бернхем В. Вступ до права та правової системи США. – К.: Україна, 1999.
8. Васильев А.А. История Востока. – СПб., 1998. – У 2-х т.
9. Вестминстерские статуты / Пер. с лат. и старофранц. Гутновой Е.В. – М.: Юрид. изд-во Мин-ва юстиции СССР, 1948.
10. Всемирная история государства и права. Энциклопедический словарь. / под ред. А. В. Крутских. – М.: ИНФРА – М, 2001.
11. Галкин И.С. Создание Германской империи.- М., 1987.
12. Государство и право на рубеже веков: Проблемы теории и истории (Материалы всероссийской конференции). – М., 2001.
13. Громаков Б.С. История рабовладельческого государства и права (Афины и Рим). - М.: ВЮЗИ, 1986.
14. Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности: Пер. с франц. В.А. Туманова. – М.: Междунар. отношения, 1999.
15. Данилова Г.М. Алламандское и баварское общество VIII-IX вв. – Петрозаводск : Петрозаводское книжное издательство, 1960.
16. Данилова Г.М. Возникновение феодальных отношений у франков VI-VII вв. – Петрозаводск: Петрозаводское книжное издательство, 1970.
17. Данилова Г.М. К вопросу о положении женщины в период генезиса феодализма. Исследования по славяно-германских отношениях. – Петрозаводск: Петрозаводское книжное издательство, 1971.
18. Жидков О.А. История государства и права Древнего Востока. М., 1963
19. Ивонин Ю.Е. Становление европейской системы государств: Англия и Габсбурги на рубеже двух эпох. - Минск, 1989.
20. История Чехии / Под ред. акад. В.И. Пичета. – М.: ОГИЗ, 1947.

21. Карлейль Т. История французской революции / Пер. с англ. Ю. В. Добровина и Е. А. Мельниковой (ч. I). – М.: Мысль, 1991.
22. Катрич В. М. Держава і право Стародавнього Риму. – К., 1974.
23. Катрич В. М. Історія рабовласницької держави та права Стародавньої Греції. – К., 1969.
24. Кечекьян С. Ф. Государство и право Древней Греции. – М., 1963.
25. Корсунский А. Р. Возникновение феодальных отношений в Западной Европе. – М.: Издательство МГУ, 1968.
26. Крутоголов М. Центральные органы власти французской республики. – М., 1956. – С. 209.
27. Малиновський О. С. Стародавній державний лад східних слов'ян та його пізніші зміни. Нариси з історії права. Збірник соціально-економічного відділу Всеукраїнської Академії наук. – К., 1929.
28. Манфред А. З. Великая французская революция конца XVIII в. – М.: Наука, 1983.
29. Мацеевский В. А. История славянских законодательств. Т. 1. – М., 1858.
30. Мельников Д., Черная Л. Империя смерти. Аппарат насилия в нацистской Германии. – М., 1988.
31. Мишин А. А., Языков Е. Ф. Конституция США: история и современность. – М., 1988.
32. Молчанов М. М. Генерал де Голль. – М., 1984.
33. Неусыхин А. Н. Свобода и собственность в варварском обществе по Салической Правде // Известия АН СССР. Серия историческая и философская. – 1945. – № 4. – С. 48-59.
34. Покровский С. М. Салическая Правда и ее сходство с Русской Правдой. // Советское государство. – 1936. – № 5. – С. 29-30.
35. Политические структуры эпохи феодализма в Западной Европе (VI-XVII вв.) / Под ред. Рутенбурга В. И., Медведева И. П. – Л.: Наука. ЛО, 1990.
36. Раевич С. И. Вопросы феодального права. // Советское право / Записки Института советского права. – 1929. – № 3. – С. 43-44.
37. Ратиали Г. М. Франция: судьбы двух республик. – М., 1980.
38. Соколова А. М. Варварские правды. – Чита, 1969.
39. Средневековое городское право XII-XIII вв. / Под ред. С. М. Стама. – Саратов: Издательство Саратовского университета, 1989.
40. Тихомиров М. Н. Закон Судный людем. – М.: Издательство Академии наук СССР, 1961.
41. Фишлер Л. Я. Гражданское право в Салической Правде. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1950.
42. Французская буржуазная революция конца XVIII в. – М., 1988.
43. Фурсенко А. А. Американская революция и образование США. – Л., 1978.
44. Чельцов-Бебутов М. А. Курс советского уголовного процесса. Очерки по истории суда и уголовного процесса в рабовладельческих, феодальных и буржуазных государствах. – М.: Госюриздат, 1957. Т. 1.
45. Юдовская А. Я. Эволюция права в государствах Европы и Америки (XVII-XIX вв.). – СПб.: Спец. лит., 1996.

Інформаційні ресурси

1. Електронні інформаційні ресурси НБУВ – http://irbis-nbuv.gov.ua/irbis_nbuv.html
2. Електронний репозитарій НУБіП України – <http://elibrary.nubip.edu.ua>